

Vállalati háttérfeltérés eredményeinek összefoglalása

**„Gazdálkodó szervezetek munkaerő-keresletének várható alakulása és képzési igényeinek felmérése”
című kérdőív elemzése**

A II. fázis eredményeinek értékelése

Készült a TOP-5.1.1-15-BK1-2016-00001 – Együttműködés
a helyben foglalkoztatásért – Bács-Kiskun megyei
foglalkoztatási- és Gazdaságfejlesztési
együttműködési program keretében

Kecskemét
2018. szeptember

SZÉCHENYI

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Témavezető: Dr. Perger Éva

Szerzők:
Dr. Farkas Jenő Zsolt
Dr. Kovács András Donát

MTA KRTK
2018.

Tartalomjegyzék

1. A KUTATÁS CÉLJA	4
2. A KUTATÁS FOLYAMATA	4
2.1 A mintavételi eljárás ismertetése	4
2.2. Az adatgyűjtés és a feldolgozás folyamata	5
3. EREDMÉNYEK	7
1. kérdés: A megkérdezett szervezet, a válaszadó és a lekérdező alapadatai.	7
2.a kérdés: Főtevékenysége alapján cégük melyik gazdasági ágazatba sorolható?	10
2.b kérdés: A főtevékenység mellett miből származik még jelentősebb bevétele?	11
3.b; 3.c; 3.d; 3.e kérdés: A statisztikai állományi létszámon belül mennyi a szakmunkások; betanított munkások; technikusok; és diplomások létszáma?	12
4. kérdés: Mely szakmák esetében volt munkaerő felvétel, illetve elbocsátás az elmúlt 12 hónapban?.....	14
5.a kérdés: Hogyan fog változni a foglalkoztatottak létszáma a következő 12 hónapban?.....	15
Mely szakmákban várható elbocsátás a következő 12 hónapban?.....	15
5.b kérdés: Mely szakmákban várható munkaerő-felvétel a következő 12 hónapban?	15
6. kérdés: Mely szakmák esetében várható munkaerő-felvétel a következő 12 hónapban?.....	16
7. kérdés: Melyek azok a munkakörök, amelyekben munkaerőhiány érzékelhető? ...	18
8. kérdés: Az adott munkakörökhöz (említett szakmákhoz) szükséges készségek és kompetenciák.....	20
9. kérdés: A munkaerő-hiányt saját dolgozóinak képzésével akarja-e megoldani?	22
10. kérdés: A munkaerő hiányt a munkaerőpiacról kívánják-e megoldani?	22
11.a Rendelkezik-e saját képzési kapacitással?	23
11.b kérdés: Ha igen, milyen típusú képzésekben hány főre?.....	23
12.a Képzési infrastruktúráját hajlandó-e bérbe adni?	24
12. b Képzési kapacitásaival hajlandó lenne-e más vállalatok számára képzést nyújtani?	24
13. kérdés: Milyen foglalkoztatási nehézségekbe ütközik? Elbocsátás/felmondás indokai (munkáltató és munkavállaló részéről is).....	24
14. kérdés: Milyen intézkedéseket tesz / tenne a munkaerő biztosítására?	25
15. kérdés: Alkalmaz(na)-e rugalmas foglalkoztatási formát?	25
16. kérdés: A munkakör betöltéséhez használt módszerek	26
4. Összefoglalás	27

1. A KUTATÁS CÉLJA

A kutatást a TOP-5.1.1-15-BK1-2016-00001 „Együttműködés a helyben foglalkoztatásért – Bács-Kiskun megyei foglalkoztatás- és gazdaságfejlesztési együttműködés” c. projekt keretében végeztük el. A Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat által elnyert projekt általános célja a helyi foglalkoztatás és gazdaság fejlesztése, mely a partnerek széleskörű összefogását és együttműködését kívánja előmozdítani és megteremteni a munkaerőpiacon. Jelen vizsgálat az e cél előmozdítására készült első 2017-es szakmai felmérés 2018-as megismétlése, melynek célkitűzése az eltelt egy évben tapasztalható változások feltárása és összefoglalása. Emellett a két év adatainak összevetése segíti a szakképzési irányok megalapozottabb kijelölését, és a megyei vállalkozások munkaerőpiaci helyzetéről és magatartásáról is pontosabb képet ad.

2. A KUTATÁS FOLYAMATA

2.1 A mintavételi eljárás ismertetése

Mivel a második, 2018-as felmérés célja a korábban már kiválasztott vállalkozások munkaerőpiaci helyzetének és igényeinek a nyomkövetése volt, így a kérdőív felvétele a 2017-ben meghatározott minta alapján ugyanazon válaszadók megkeresésével történt meg. A 326 kiválasztott gazdasági szervezet esetén azonban valószínűtlen (tekintve, hogy több mint 100 mikro-vállalkozás is volt közöttük), hogy mindegyik működni fog a vizsgálat 3 éve alatt. 2018-ra 7 db olyan vállalkozást találtak a kérdezőbiztosok, amelyek működésében változás állt be. Ezek közül 3 db megszűnt, 3 db szünetelteti a tevékenységét, 1 pedig ugyan tovább működik, de a vendéglátóegység üzemeltetése helyett annak bérbe adását végzi. E vállalkozások mindegyike az Iparkamaránál regisztrált cég, 5 db mikro- (3 kereskedő és 2 szolgáltató), valamint 2 db kis vállalkozás (egy-egy szolgáltató és kereskedő) tartozik közéjük, tehát lényegében a legszámosabb mintavételi csoportokból estek ki. Területileg véletlenszerű mintázatot mutatnak, 2 db kiskőrösi, 1 kalocsai, 1 lakiteleki, 1 tompai, 1 dunapataji és 1 tiszalpäri vállalkozás érintett.

Az eredeti mintavétel során alapvetően arányos rétegzést alkalmaztunk, de miután a sokaság szerkezete (a vállalkozások összetétele) nagyon heterogén és maga a felmérés jól körülhatárolható témakörökre fókuszál, így a minta egyes csoportjait eltérő arányszámok szerint; „nem arányos rétegzéssel” alakítottuk ki. Tehát a kutatási célkitűzések jobb megvalósítása érdekében egy-egy vállalkozói csoportot eleve nem a sokaságnak megfelelő arányban szerepeltetünk a mintában, így a cégek működésében fent ismertetett minimális változások nem befolyásolják annak alapvető kialakítását.

A 2018-as felmérésben lekérdezett vállalkozások darabszámát mintacsoportonként és kamaránként az 1. és a 2. tábla mutatja be.

1. táblázat: Az agrárgazdasági vállalkozások mintacsoportjai és azok megoszlása (db)

Vállalkozás kategória	Megkérdezettek megoszlása Agrárkamara
termelő jellegű mikro- és kisvállalkozás	55
kereskedelmi jellegű mikro- és kisvállalkozás	21
szolgáltató jellegű mikro- és kisvállalkozás	17
termelő jellegű közép vállalkozás	18
kereskedelmi jellegű közép vállalkozás	0
szolgáltató jellegű közép vállalkozás	2
termelő jellegű nagyvállalkozás	2
kereskedelmi jellegű nagyvállalkozás	0
szolgáltató jellegű nagyvállalkozás	2
Összes	117

Forrás: online kérdőív

2. táblázat: Az ipari vállalkozások mintacsoportjai és azok megoszlása (db)
(zárójelben a 2017-es adatok)

Iparkamara	Iparkamara megkérdezettek megoszlása
termelő jellegű mikro-vállalkozás	11
kereskedelmi jellegű mikro-vállalkozás	34 (37)
szolgáltató jellegű mikro-vállalkozás	70 (72)
termelő jellegű kisvállalkozás	6
kereskedelmi jellegű kisvállalkozás	8 (9)
szolgáltató jellegű kisvállalkozás	15 (16)
termelő jellegű közép vállalkozás	18
kereskedelmi jellegű közép vállalkozás	9
szolgáltató jellegű közép vállalkozás	17
termelő jellegű nagyvállalkozás	6
kereskedelmi jellegű nagyvállalkozás	2
szolgáltató jellegű nagyvállalkozás	6
Összes	202 (209)

Forrás: online kérdőív

2.2. Az adatgyűjtés és a feldolgozás folyamata

A kérdőív összeállítását a Bács-Kiskun Megyei Kereskedelmi és Iparkamara végezte el 2017-ben, melyet a 2018-as lekérdezés során nem módosítottunk. 2017-hez hasonlóan a kérdezőbiztosok munkáját az Iparkamara és a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Bács-Kiskun Megyei Igazgatósága koordinálta. Az adatgyűjtés is a korábban már kialakított online felületen történt meg (az MTA KRTK az általa üzemeltetett Limesurvey ver. 1.92 szerverén), annyi különbséggel, hogy a biztosok minden vállalkozáshoz egy linket kaptak, amelynek segítségével a 2017-es adatok átírásával aktualizálhatták a válaszokat. Ennek hatékonysági oka volt, hiszen a cégek adminisztratív adatai a legtöbb esetben változatlanok, így gyorsabban lehetett elvégezni az adatok feltöltését.

A 319 db kérdőív feltöltése 2018 augusztus 29.-én fejeződött be, mely után a tavaly elvégzett munkára alapozottan (közel 1000 db egyedi szakma/munkakör megnevezés összevonása) egy adattisztítás/generalizálás következett. Ez a kérdőív alapvetően nyílt jellegéből adódó kódolási feladatok elvégzését jelentette.

A kérdőív feldolgozása ezután kérdésenként történt meg a szükséges logikai kapcsolatok figyelembevételével. A felmérés jellegéből következően elsődlegesen keresztábrás kimutatásokkal elemeztük az összegyűjtött adatokat.

3. EREDMÉNYEK

1. kérdés: A megkérdezett szervezet, a válaszadó és a lekérdező alapadatai.

A survey során **117 Agrárkamarához, valamint 202 Iparkamárhoz tartozó vállalkozást** kérdeztek le (3. táblázat). A mintavételnél a 2017-ben alkalmazott települési kivételektől eltekintve újabb területi szempont nem volt. Az adatok összesítése azt mutatja, hogy minden járásból, összesen mintegy **66 bács-kiskun megyei településről** történt meg a **319 vállalkozás** lekérdezése. A legtöbb vállalkozás Bajáról és a megye más nagyobb városaiból (Kiskunhalas, Kiskunfélegyháza, Tiszakécske) került a mintába. Általában véve megállapítható, hogy az adott településen megkérdezettek száma jellemzően a lakosságszámmal korrelál (4. táblázat).

3. táblázat: A lekérdezés alapstruktúráját (a válaszadók megoszlását) képező adatok

Járás	Népesség 2016 fő	Megoszlás %	Agrárkamara db	Iparkamara db	Összesen db	Összesen %
Bácsalmási járás	20302	4.77	4	3	7	2.19
Bajai járás	67943	15.96	7	44	51	15.99
Jánoshalmi járás	17192	4.04	11	3	14	4.39
Kalocsai járás	51593	12.12	28	23	51	15.99
Kecskeméti járás	55247	12.98	0	21	21	6.58
Kiskőrösi járás	56055	13.17	16	26	42	13.17
Kiskunfélegyházi járás	37746	8.87	14	14	28	8.78
Kiskunhalasi járás	45374	10.66	8	29	37	11.60
Kiskunmajsai járás	19575	4.60	5	9	14	4.39
Kunszentmiklósi járás	30554	7.18	7	12	19	5.96
Tiszakécskei járás	24051	5.65	17	18	35	10.97
Végösszeg	425632	100.00	117	202	319	100.00

Forrás: online kérdőív

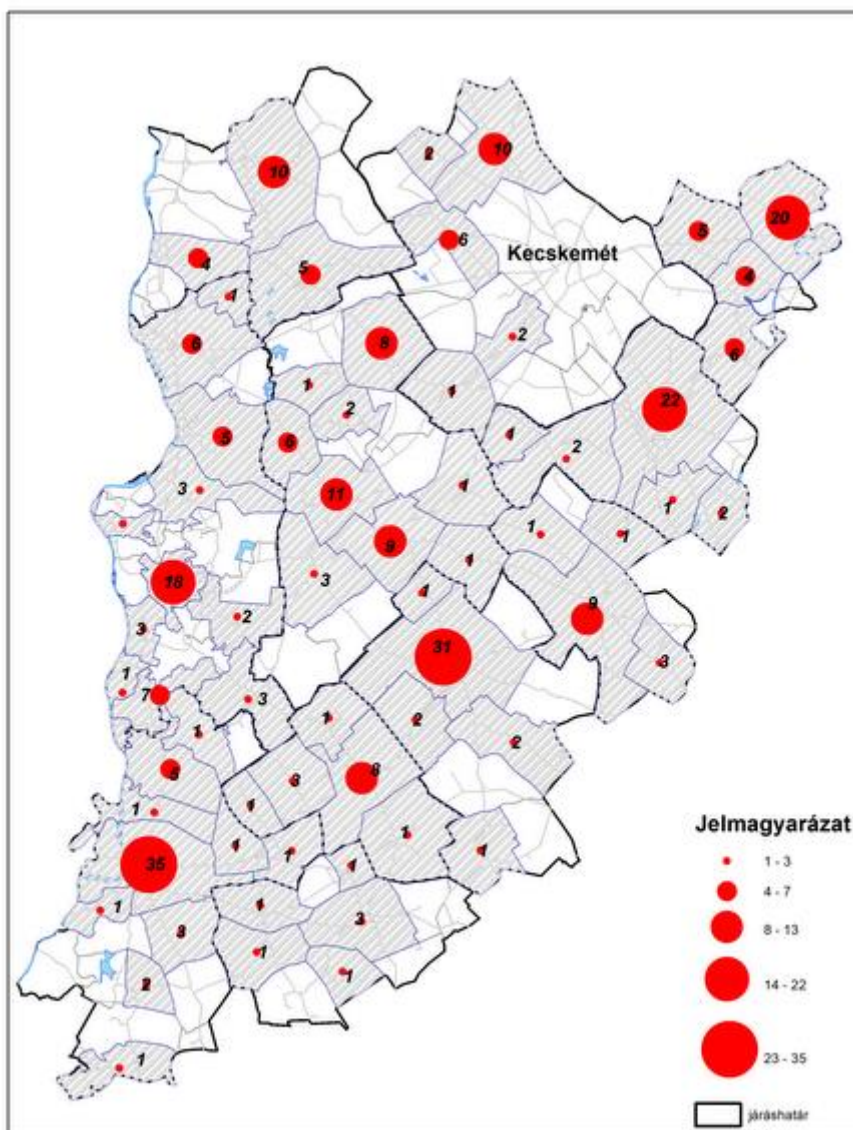
4. táblázat: A megkérdezett vállalkozások települések szerint (zárójelben a 2017-es adatok)

Település	Népesség 2016 fő	Agrárkamara db	Iparkamara db	Összes db
Baja	36851	2	33	35
Kiskunhalas	28933	8	23	31
Kiskunfélegyháza	30335	10	12	22
Tiszakécske	11440	9	11	20
Kalocsa	16629	5	13 (14)	18
Kiskőrös	14479	3	8 (10)	11
Lajosmizse	11917	0	10	10
Kunszentmiklós	8458	1	9	10
Soltvadkert	7599	4	5	9
Kiskunmajsa	11714	1	8	9
Izsák	5944	4	4	8
Jánoshalma	8916	6	2	8
Tiszaalpár	5061	2	4 (5)	6
Dusnok	3040	6	1	7
Kerekegyháza	6635	0	6	6
Solt	6620	2	4	6
Akasztó	3405	3	3	6
Szentkirály	1939	5	0	5
Sükösd	3770	3	2	5
Lakitelek	4675	1	3 (4)	4

Harta	3520	4	1	5
Szabadszállás	6439	4	1	5
Dunavecse	3985	2	2	4
Dunapataj	3235	3	0 (1)	3
Csályospálos	1663	2	1	3
Kecel	8672	1	2	3
Hajós	3106	3	0	3
Bácsalmás	6822	0	3	3
Vaskút	3536	0	3	3
Bátya	2099	2	1	3
Borota	1340	3	0	3
Csátalja	1534	0	2	2
Dunaszentbenedek	853	0	2	2
Homokmégy	1369	1	1	2
Balotaszállás	1594	0	2	2
Kunfehértó	2187	0	2	2
Pálmonostora	1855	1	1	2
Helvécia	4754	0	2	2
Csengőd	2172	1	1	2
Tompa	4855	0	1 (2)	1
Bugac	2764	2	0	2
Ladánybene	1703	0	2	2
Jászszentlászló	2504	1	0	1
Hercegszántó	2058	0	1	1
Érsekcsanád	2943	0	1	1
Madaras	2960	1	0	1
Bugacpusztaháza	269	0	1	1
Mélykút	5177	0	1	1
Tataháza	1238	1	0	1
Nemesnádudvar	1877	0	1	1
Csávoly	1906	1	0	1
Orgovány	3423	0	1	1
Bácsbokod	2730	1	0	1
Felsőszentiván	1871	1	0	1
Szank	2502	1	0	1
Petőfiszállás	1568	1	0	1
Szeremle	1482	0	1	1
Pirtó	997	0	1	1
Tázlár	1745	0	1	1
Rém	1313	1	0	1
Fajsz	1726	1	0	1
Bócsa	1922	0	1	1
Újsolt	207	1	0	1
Soltszentimre	1287	0	1	1
Bácsborsód	1196	1	0	1
Kéleshalom	446	1	0	1
Összesen:	343764	117	202 (209)	319 (326)

Forrás: online kérdőív

1.ábra: A megkérdezettek száma településenként

Forrás:Online kérdőív

A megkérdezettek járások szerinti megoszlása alapvetően tükrözi a népesség arányokat. A Bácsalmási járás ebből szempontból alulreprezentáltnak tekinthető. A Kecskeméti járásra vonatkozó népességi adatok nem tartalmazzák Kecskemét, Fülöpháza, Kunszállás, Jakabszállás és Városföld lakosságát.

2.a kérdés: Főtevékenysége alapján cégük melyik gazdasági ágazatba sorolható?

A 2017-es jellemzőkkel szinte teljesen azonos mértékben, a főtevékenységek tekintetében mind az Agrárkamara, mind az Iparkamara oldaláról egy-egy gazdasági tevékenységet lehet meghatározóként kiemelni. Az agrár ágazatban ez a „Növénytermesztés, állattenyésztés, vadgazdálkodás és kapcsolódó szolgáltatások”, (52 eset) míg a másik szektorban a „Kiskereskedelem (kivéve: gépjármű, motorkerékpár)” (44 eset). **Tendenciózus változások tehát ez idő alatt nem történtek a gazdasági tevékenységek diverzifikáltságát tekintve.**

5. táblázat: A gazdasági tevékenységek megoszlása a mintában

Gazdasági tevékenység	Ipark.	Agrárk.	Össz.
01 – Növénytermesztés, állattenyésztés, vadgazdálkodás és kapcsolódó szolgáltatások		52	52
02 – Erdőgazdálkodás		2	2
03 – Halászat, halgazdálkodás		1	1
10 – Élelmiszergyártás	1	23	24
11 – Italgyártás		5	5
13 – Textilgyártás	2		2
14 – Ruházati termék gyártása	3		3
15 – Bőr, bőrtermék, lábbeli gyártása	4		4
16 – Fafeldolgozás (kivéve: bútort), fonottáru gyártása	4		4
17 – Papír, papírtermék gyártása	3		3
18 – Nyomdai és egyéb sokszorosítási tevékenység	1	1	2
20 – Vegyi anyag, termék gyártása	1		1
21 – Gyógyszergyártás	1		1
22 – Gumi-, műanyag termék gyártása	7	1	8
23 – Nemfém ásványi termék gyártása	1		1
25 – Fémfeldolgozási termék gyártása	6		6
26 – Számítógép, elektronikai, optikai termék gyártása	1		1
27 – Villamos berendezés gyártása	2		2
28 – Gép, gépi berendezés gyártása	1		1
29 – Közúti jármű gyártása	1		1
30 – Egyéb jármű gyártása	1		1
31 – Bútorgyártás	2		2
32 – Egyéb feldolgozóipari tevékenység	1		1
33 – Ipari gép, berendezés, eszköz javítása	1		1
36 – Víztermelés, -kezelés, -ellátás	2		2
38 – Hulladékgazdálkodás	2	1	3
39 – Szennyeződésmosás, egyéb hulladékkezelés	1		1
41 – Épületek építése	12	1	13
42 – Egyéb építmény építése	4		4
43 – Speciális szaképítés	14		14
45 – Gépjármű, motorkerékpár kereskedelme, javítása	14		14
46 – Nagykereskedelem (kivéve: jármű, motorkerékpár)	4	13	17
47 – Kiskereskedelem (kivéve: gépjármű, motorkerékpár)	44	6	50
49 – Szárazföldi, csővezeték szállítás	9		9
52 – Raktározás, szállítást kiegészítő tevékenység	1		1
55 – Szálláshely-szolgáltatás		1	1
56 – Vendéglátás	17	2	19
61 – Távközlés	1		1
64 – Pénzügyi közvetítés (kivéve: biztosítási, nyugdíjpenztári tevékenység)	1		1
68 – Ingatlanügyletek	1		1
69 – Jogi, számviteli, adószakértői tevékenység	8	1	9
74 – Egyéb szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	1	1	2
82 – Adminisztratív, kiegészítő egyéb üzleti szolgáltatás	2		2
85 – Oktatás	2		2
86 – Humán-egészségügyi ellátás	6		6
96 – Egyéb személyi szolgáltatás	5		5
Egyéb	7	5	12
Nem válaszolt		1	1
Összesen	202	117	319

2.b kérdés: A főtevékenység mellett miből származik még jelentősebb bevétele?

A 319 válaszadóból 91 rendelkezik legalább egy melléktevékenységgel, melyből jelentős jövedelme származik (6. táblázat). Ez a 2017-es adatokhoz képest **csékély mértékű növekedést** jelent, hiszen akkor 83 cégnek volt még plusz 1 tevékenysége. Az egynél több gazdasági „profittal” működő vállalkozások száma viszont jóval kevesebb, hiszen plusz 2 tevékenységgel 18-at, plusz 3-mal pedig már csak 6 db-ot, plusz 4-gyel mindössze egyet találunk (ebben 2017-hez képest nincs érdemi változás). A méretkategóriák szerint azt láthatjuk, hogy a főtevékenységük mellett további gazdasági tevékenységeket alapvetően a kisebb vállalkozások végéznek (több lábon állás), míg a nagyobbak elsősorban a főtevékenységükre koncentrálnak.

6. táblázat: A vállalkozások tevékenységének diverzifikációja (db)
(zárójelben a 2017-es adatok)

Tevékenységek száma	+1 tevékenység	+2 tevékenység	+3 tevékenység	+4 tev
Mikro kereskedő	12	1		
Mikro szolgáltató	20 (17)			
Mikro termelő	3			
Kis kereskedő	8 (9)	2	1	1
Kis szolgáltató	7 (5)	4		
Kis termelő	11 (10)	3 (2)		
Közép kereskedő	1			
Közép szolgáltató	9	4	4	
Közép termelő	10	3	1	
Nagyvállalat kereskedő	3 (0)			
Nagyvállalat szolgáltató	5	1		
Nagyvállalat termelő	2			
Összesen:	91 (83)	18 (17)	6	1

Forrás: online kérdőív

3.a kérdés: Mennyi volt 2017. december 31-én az alkalmazásban állók statisztikai állományi létszáma? (fő)

A vizsgálatba vont vállalkozások által foglalkoztatottak statisztikai állományi létszáma (2017 dec. 31-én) 12 247 fő, ami 262 fővel több mint a 2016 dec 31-i adat (11 985 fő). **A vizsgált cégek statisztikai állományi létszáma több mint 2,1%-al nőtt egy év alatt.**

Az agrárkamarához tartozó cégek munkavállalóinak létszáma 4562,3 fő. Elsősorban a középvállalati termelő szegmensnek köszönhetően **az agrár munkavállalók száma 193 fővel gyarapodott** (a 2017-ben kimutatott 4369,5¹ főhöz képest). **Az iparkamarához tartozó cégek dolgozóinak létszáma pedig 7685 fő, ez a korábbihoz képest 69 fővel több.** Itt a **nagyvállalati szolgáltató szektorban történt nagyobb arányú bővülés; 146 fővel** (ugyanakkor pl a nagyvállalati termelő ágban 90-el kevesebb foglalkoztatott volt).

7. táblázat: A munkavállalók száma (fő) a vizsgált minta-csoportokban
(zárójelben a 2017-es vizsgálat adatai)

Vizsgált csoportok	Agrár	Ipari munkavállalók	Összesen
Mikrovállalat termelő	9	34 (41)	43 (50)
Mikrovállalat kereskedő	3	105,5 (116)	108,5 (119,5)
Mikrovállalat szolgáltató	39	264 (261)	303 (300,6)
Kisvállalat termelő	818 (833)	125 (130)	943(963)
Kisvállalat kereskedő	283,3 (271)	192 (207)	475,3 (478,5)

¹ A tizedes adatok a nem teljes-állásban lévőkre utalnak

Kisvállalat szolgáltató	86	340 (331)	426 (417)
Középvállalat termelő	1703 (1556)	1978 (2007)	3681 (3568)
Középvállalat kereskedő		653 (614)	653 (614)
Középvállalat szolgáltató	143 (132)	1146 (1135)	1289 (1267)
Nagyvállalat termelő	946 (911)	996 (1086)	1942 (1997)
Nagyvállalat kereskedő		737 (718)	737 (718)
Nagyvállalat szolgáltató	532 (529)	1115 (969)	1647 (1498)
Végösszeg:	4562,3 (4369)	7685,5 (7616)	12247,8 (11985,6)

Forrás: online kérdőív

3.b; 3.c; 3.d; 3.e kérdés: A statisztikai állományi létszámon belül mennyi a szakmunkások; betanított munkások; technikusok; és diplomások létszáma?

A megkérdezett cégek által foglalkoztatottak összes étszáma 11 985,6 főről 12 247,8 főre nőtt, ami 2,1 %-os növekedést jelent (ami egyben egy bővülő megyei gazdaságra is utal). A szakmák közül a legmagasabb előfordulási aránya a bolti eladónak volt 1078 fővel (640.5 fő 2017-ben). Ez a korábban mérthez képest jelentős növekedés, kiváltképpen az ipari cégeknél. **A bolti eladók száma 438 fővel emelkedett!** (Ez elsősorban a nagy kereskedő cégek igénynövekedéséből adódik) **A 10 legnépesebb szakma lényegében nem változott egyik ágazatban sem.** A sorrendben és a foglalkoztatotti számokban nagyobb változásokat inkább az Iparkamarához tartozó cégeknél láthatunk például a gépkezelők esetében, illetve a 10. helyen az emelőgép kezelő helyébe a kőműves szakma lépett. Az agráriumban az állattartó szakmunkások lekerültek a listáról és a helyükre a segédmunkások kerültek fel 192 fővel.

8. táblázat: A megkérdezett mezőgazdasági vállalkozások által megjelölt 10 leggyakrabban előforduló szakma (2018-as sorrend alapján)

Megnevezett szakma	Foglalkoztatottak száma 2018 (fő)	Foglalkoztatottak száma 2017 (fő)
bolti eladó	309	172
állatgondozó	289	274
betanított baromfifeldolgozó	228	214
segédmunkás	192	-
gumiipari betanított munkás	180	170
földmunka-, rakodó- és szállítógép kezelő	178	144
kézi csomagoló	156	155
pék	142	147
betanított munkás	131	132
mezőgazdasági munkás	112	107

Forrás: online kérdőív

9. táblázat: A megkérdezett ipari vállalkozások által megjelölt 10 leggyakrabban előforduló szakma (2018-as sorrend alapján)

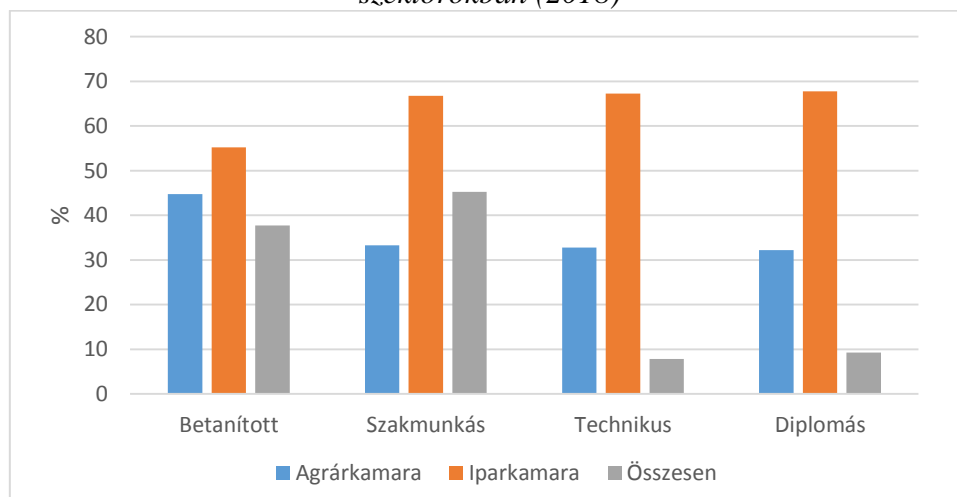
Megnevezett szakma	Foglalkoztatottak száma 2018 (fő)	Foglalkoztatottak száma 2017 (fő)
bolti eladó	769	468,5
tehergépkocsi vezető	326	322
cipőgyártógép kezelője	275	275
betanított munkás	237	242
gépkezelő	200	167
mezőgazdasági gépész	186	210

hegesztő	185	216
útépítő	172	153
lakatos	171	223
kőműves	156	-

Forrás: online kérdőív

A különböző végzettséggel rendelkező munkavállalók aránya az agrár és ipari szektorokban érdemben nem változott. A betanított munkások aránya 37%, a szakmunkásoké 45,2% a technikusok 7,8%, míg a diplomások aránya 9,2% a teljes mintán belül (2. ábra).

2. ábra: A különböző végzettséggel rendelkező munkavállalók aránya az agrár és ipari szektorokban (2018)

Forrás: online kérdőív

10. táblázat: A különböző végzettséggel rendelkező munkavállalók száma a vállalkozói csoportokban

Vállalkozói csoportok	Betanított	Szakmunkás	Technikus	Diplomás	Összes
Mikrovállalat termelő	13	20	11	2	46
Mikrovállalat kereskedő	12	96	5	11	124
Mikrovállalat szolgáltató	82	164	23	37	306
Kisvállalat termelő	295	441	81	96	913
Kisvállalat kereskedő	129	391	22	40	582
Kisvállalat szolgáltató	114	290	29	32	465
Középvállalat termelő	1821	1299	221	281	3622
Középvállalat kereskedő	78	569	16	22	685
Középvállalat	333	683	92	107	1215
Nagyvállalat termelő	939	520	44	112	1615
Nagyvállalat kereskedő	7	270	94	125	496
Nagyvállalat szolgáltató	394	323	235	169	1121
Összesen:	4217	5066 (4435)	873 (751)	1034 (992)	11190

Forrás: online kérdőív

4. kérdés: Mely szakmák esetében volt munkaerő felvétel, illetve elbocsátás az elmúlt 12 hónapban?

A kérdezettek összesen 1347.5 munkaerő felvételt, (100 fővel kevesebbet, mint 2017-ben) valamint 899 elbocsátást rögzítettek az elmúlt 12 hónapra vonatkozóan. A felvettek közül 213 főnek volt érettségije, míg az elbocsátottak sorában 62-nek. **Az agrárszektorban a 10-es listára az árukiadók helyett a segéd munkások kerültek, míg az ipari vonalon a műanyagfeldolgozók, áru feltöltők mérnökök és ácsok kikerültek az első 10-ből és helyükre főként szolgáltatást nyújtó szakmák például pincér, szakács és értékesítő kerültek.**

11. táblázat: Az agrárkamara vállalkozások körében felvettek száma (a 10 leggyakrabban említett szakma tekintetében)

Említett szakmák	Felvettek száma (fő)
mezőgazdasági munkás	85
hűtőipari munkás	53
egyszerű mezőgazdasági foglalkoztatott	45
állatgondozó	38
egyéb	37
betanított munkás	28
segéd munkás	20
pék	17
áru előkészítő	8
kézi csomagoló	8

Forrás: online kérdőív

12. táblázat: Az iparkamara vállalkozások körében felvettek száma (a 10 leggyakrabban említett szakma tekintetében)

Említett szakmák	Felvettek száma (fő)
bolti eladó	138
tehergépkocsi vezető	45
kőműves	44
hegesztő	30
mezőgazdasági gépész	27
pincér	22
értékesítő	21
szakács	18
cipőfelsőrész-készítő	16
betanított munkás	16

Forrás: online kérdőív

13. táblázat: Foglalkozási körök, melyekből legalább 10 főt vettek fel a megkérdezett cégek az elmúlt 12 hónapban

Említett szakmák	Felvettek száma 2018 (fő)	Felvettek száma 2017 (fő)
bolti eladó	144	109
mezőgazdasági munkás	85	88

hűtőipari munkás	53	50
tehergépkocsi vezető	47	58
egyszerű mezőgazdasági foglalkoztatott	45	43
kőműves	44	26
betanított munkás	44	41
állatgondozó	38	40
egyéb	37	12
mezőgazdasági gépész	32	24
hegesztő	30	35
pincér	22	16
segédmunkás	21	-
értékesítő	21	11
autószerelő	19	20
szakács	18	10
pék	17	24
cipőfelsőrész-készítő	16	-
gépkezelő	12	-
cipőgyártó gép kezelője	11	15
gépi forgácsoló	10	40
építésvezető	10	-
víz-, csatorna- és közmű- rendszerszerelő	10	-
ács	10	10

Forrás: online kérdőív

A korábbi évhez hasonlóan a legnagyobb munkaerő-fluktuáció a bolti eladók a mezőgazdasági munkások, lakatosok, tehergépkocsi vezetők körében zajlott. A munkaerő-felvételek száma a közepes és a kis méretű, majd harmadikként a nagy termelői-típusú vállalkozásoknál volt a legmagasabb. Az elbocsátások, szintén a közepes, a kis méretű, majd harmadikként a nagy termelői-típusú vállalkozásoknál fordultak elő a legnagyobb számban. Azok a szakmák, amelyekből a legtöbb munkavállalót elbocsátottak jórészt megegyeznek azokkal a foglalkozási körökkel, amelyekbe új munkavállalókat vettek fel, hiszen a legtöbb cég, többnyire az elbocsátottak helyét „töltötte fel”.

5.a kérdés: Hogyan fog változni a foglalkoztatottak létszáma a következő 12 hónapban? Mely szakmákban várható elbocsátás a következő 12 hónapban?

5.b kérdés: Mely szakmákban várható munkaerő-felvétel a következő 12 hónapban?

A tervezett elbocsátások és felvételek arányában és abszolút értékében, valamint szerkezeti összetételében említendő változás nem történt. A válaszadó vállalkozások közel háromnegyedénél továbbra sem várható elbocsátás, nyíltan mindössze 6%-uk tervez elbocsátást. Ugyanakkor viszonylag sokan a „nem tudom” választ jelölték (16%) vagy egyáltalán nem volt válaszuk (6%). Vélhetően ez a két csoport most is bizonytalan, vagy nem akart információt adni e kérdésben. Az iparkamarai és agrárkamarai válaszokban lényegében nincs különbség.

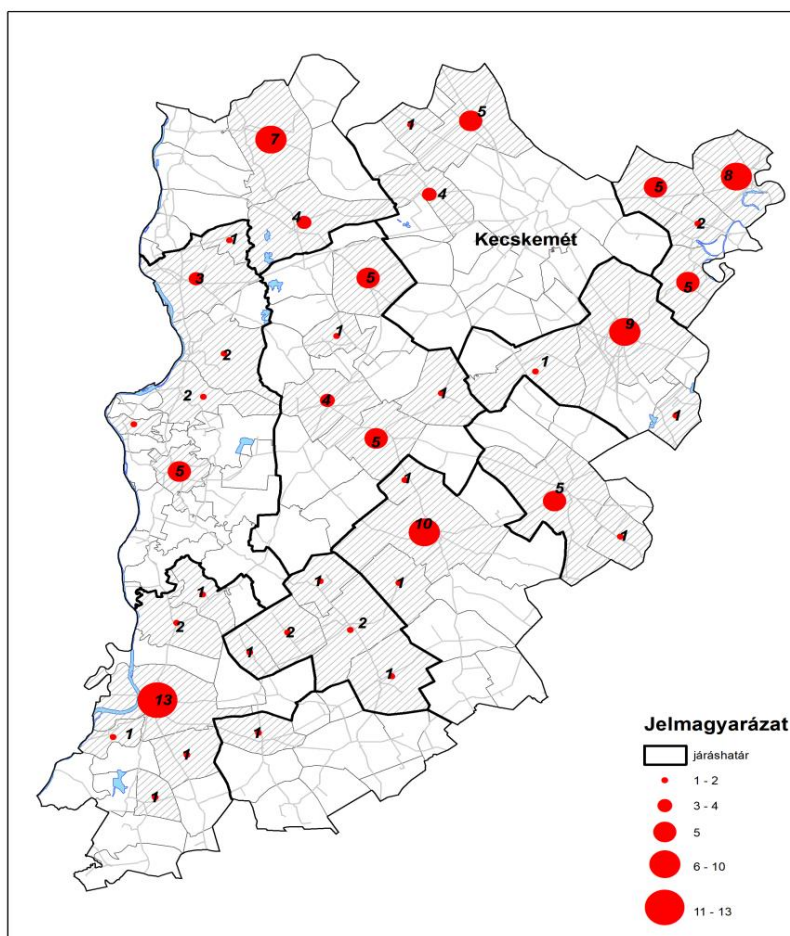
14. táblázat: Következő 12 hónapban tervezett elbocsátások és felvételek aránya

Válaszok	Felvétel (%)		Elbocsátás (%)	
	2018	2017	2018	2017
Igen	40	41	6	7
Nem	39	38	72	73
Nem tudom	15	15	16	15
Nincs válasz	6	6	6	5

Forrás: online kérdőív

A kapott adatok alapján **továbbra is leszögezhetjük, hogy a munkaerő-felvételre irányuló igény általánosságban igen magas, a kereskedő nagyvállalatok és a közepes méretű termelő cégek munkaerőigénye a legmeghatározóbb.**

3. ábra: A tervezett munkaerő felvételek területi megoszlása (5b. kérdés)

Területi relevanciák ebben a kérdésben sem mutathatók ki. A megkérdezettek száma alapvetően az adott települések lakosságszámával van összefüggésben, így a fentebbi ábrán leginkább az látható, hogy a nagyobb városokban (értelemszerűen főként a járásközpontokban) több embert vesznek fel, mint a kisebb településeken (3. ábra).

6. kérdés: Mely szakmák esetében várható munkaerő-felvétel a következő 12 hónapban?

A várható munkaerő-felvétel kapcsán e kérdésre 150 vállalat képviselője jelezte, hogy az érintett cégek, a következő 12 hónap során összesen 962 fő felvételét tervezik (közülük 835-t érettségi nélkül). Az agrárkamarához tartozó cégek 359, az **iparkamarai cégek 603 főt**,

a tavalyihoz képest 100 fővel többet (504) irányoztak elő e tekintetben. Az érintett cégek a szolgáltatói szegmensben 240, **a termelőiben a tavalyinál jóval több 548** (2017-ben 339), míg a kereskedelemben 174 főt terveznek felvenni. A „legkapósabb” szakma továbbra is a **mezőgazdasági munkás, jelentősen nőtt a bolti eladók és a kőművesek iránti kereslet, emellett – új jelenségként - magas számban keresik az „értékesítő” szakmát.** A kőműves szakmához hozzákapcsolhatjuk még a villanyszerelőket, a földmunka gépkezelőket, ami az építőipar megnövekedett munkaerőkeresletére utal. Ennek háttérében egyrészt a megyében is fokozódó lakáscélú ingatlanberuházások, valamint az európai uniós projektek megvalósítása állhat. Ez a felfutás vélhetően jövőre már nem jelenik meg ilyen markánsan az ilyen irányú tevékenységek várható kifutásával. Azt is megállapíthatjuk, hogy általában növekvő igény mutatkozik a segédmunkások, betanított munkások iránt mind a mezőgazdaságban, mind az iparban. A szakmák mintacsoportonként való külön bontásában szignifikáns összefüggések, esetleg területi - ágazati konvergenciák nincsenek.

15. táblázat: A leggyakrabban megjelölt szakmák, amelyekben legalább 10 fő felvételét tervezik

Megnevezett szakmák	Tervezett foglalkoztatottak száma 2018	Tervezett foglalkoztatottak száma 2017
mezőgazdasági munkás	96	97
bolti eladó	85	45
betanított munkás	83	77
műanyagfeldolgozó	46	29
tehergépkocsi vezető	46	49
kőműves	46	23
hegesztő	29	29
mezőgazdasági gépész	27	19
értékesítő	26	-
lakatos	25	18
víz-, csatorna- és közmű-	25	15
villanyszerelő	23	17
pék	21	15
földmunka-, rakodó- és szállítógép	21	14
mezőgazdasági segédmunkás	20	-
kézi csomagoló	20	20
autószerelő	15	16
gépi forgácsoló	13	17
segédmunkás	12	-
gépkezelő	12	27
cipőkészítő	12	10
festő, mázoló, tapétázó	11	10
nyomdaipari szaktechnikus	10	10
egyszerű fizikai alkalmazott	10	10
műanyaggépek kezelője	10	10
állatgondozó	10	10

Forrás: online kérdőív

7. kérdés: Melyek azok a munkakörök, amelyekben munkaerőhiány érzékelhető?

Egyértelműen nőtt azoknak a leggyakrabban említett munkaköröknek a száma, amelyekből legalább 10 fős létszámigénye van a válaszadó cégeknek pl: bolti eladó, kőműves, mezőgazdasági munkás, tehergépkocsi vezető (16. táblázat).

16. táblázat: Azok a munkakörök, amelyekből legalább 10 fős létszámigénye van a cégeknek

Szakmák	2018 (fő)	2017 (fő)
bolti eladó	90	55
kőműves	86	47
mezőgazdasági munkás	58	51
tehergépkocsi vezető	47	37
mezőgazdasági segédmunkás	40	53
villanyszerelő	39	40
műanyagipari gépkezelő	30	15
kézi csomagoló	30	30
hűtőipari munkás	30	30
mezőgazdasági gépész	29	23
pék	28	17
földmunka-, rakodó- és szállítógép kezelő	27	17
víz-, csatorna- és közmű- rendszerszerelő	27	17
betanított munkás	25	20
autószerelő	22	22
állatgondozó	21	24
cipőfelsőrész-készítő	20	15
gépi forgácsoló	18	21
burkoló	18	17
festő, mázoló, tapétázó	16	15
gépkezelő	16	16
gépkocsi vezető	16	10
műanyaggépek kezelője	15	10
hegesztő	14	25
segédmunkás	13	-
fröccsöntő	12	-
állattartó szakmunkás	11	11
cipőkészítő	10	10
lakatos	10	16
nyomdaipari szaktechnikus	10	10
kereskedő	10	-
egyszerű fizikai alkalmazott	10	10
húsipari szakmunkás	10	30

Forrás: online kérdőív

A kőműves szakmunkások iránti igény a már korábban említett építőipari felfutási ciklussal van kapcsolatban. Azonban vannak olyan szakmák is melyek iránt jelentősen csökkent a kereslet, mint például a húsipari szakmunkások, vagy a hegesztők.

Korábban e kérdés eredményei alapján azt láthattuk, hogy a termelői szegmensek küzdöttek a legnagyobb munkaerő-kapacitás hiánnyal, mára a tendenciák

arra mutatnak, hogy ez az arány kiegyenlítődni látszik az ágazatok között (bolti eladó, kereskedő).

A 6. és 7. kérdésre adott válaszokat összesítve is meghatározhatjuk az 50 legfontosabb hiányszakmát. Ez alapján még egyértelműbb, hogy még több bolti eladóra és kőművesre, valamint mezőgazdasági munkásra és segédmunkásra volna szükség a megye gazdaságában. **Az első öt hiányszakmát megvizsgálva különösen az eladók és kőművesek iránti érdeklődés nőtt meg. Előbbi esetében 100 főről 175 főre, utóbbinál 70 főről közel a duplájára 132 főre nőttek az igények!**

17. táblázat.: Az 50 legfontosabb „hiányszakma”

Ssz	Szakma	Felvétel/hiány 2018 (fő)	Felvétel/hiány 2017 (fő)
1	bolti eladó	175	100
2	mezőgazdasági munkás	154	148
3	kőműves	132	70
4	betanított munkás	108	97
5	tehergépkocsi vezető	93	86
6	villanyszerelő	62	57
7	mezőgazdasági segédmunkás	60	56
8	mezőgazdasági gépész	56	42
9	víz-, csatorna- és közmű-rendszereszerelő	52	32
10	kézi csomagoló	50	50
11	pék	49	32
12	földmunka-, rakodó- és szállítógép kezelő	48	31
13	műanyagfeldolgozó	47	30
14	hegesztő	43	54
15	autószerelő	37	38
16	lakatos	35	34
17	gépi forgácsoló	31	38
18	állatgondozó	31	34
19	műanyagipari gépkezelő	30	15
20	hűtőipari munkás	30	30
21	gépkezelő	28	43
22	burkoló	27	25
23	értékesítő	27	-
24	festő, mázoló, tapétázó	27	25
25	műanyaggépek kezelője	25	20
26	segédmunkás	25	15
27	cipőkészítő	22	20
28	egyszerű fizikai alkalmazott	20	20
29	nyomdaipari szaktechnikus	20	20
30	gépkocsi vezető	20	12
31	cipőfelsőrész-készítő	20	25

32	konyhai kiségitő	16	-
33	épület- és szerkezetlakatos	14	19
34	ipari gépész	14	22
35	állattartó szakmunkás	13	14
36	fröccsöntő	13	-
37	kertészeti segédmunkás	12	8
38	ács	12	14
39	szakács	11	20
40	varró	11	19
41	raktáros	11	10
42	kereskedő	10	-
43	emelőgépkezelő	10	12
44	húsipari szakmunkás	10	30
45	pincér	9	28
46	targoncavezető	9	10
47	árufeltöltő	9	9
48	építészmérnök	8	-
49	sofőr	8	-
50	női szabó	7	-

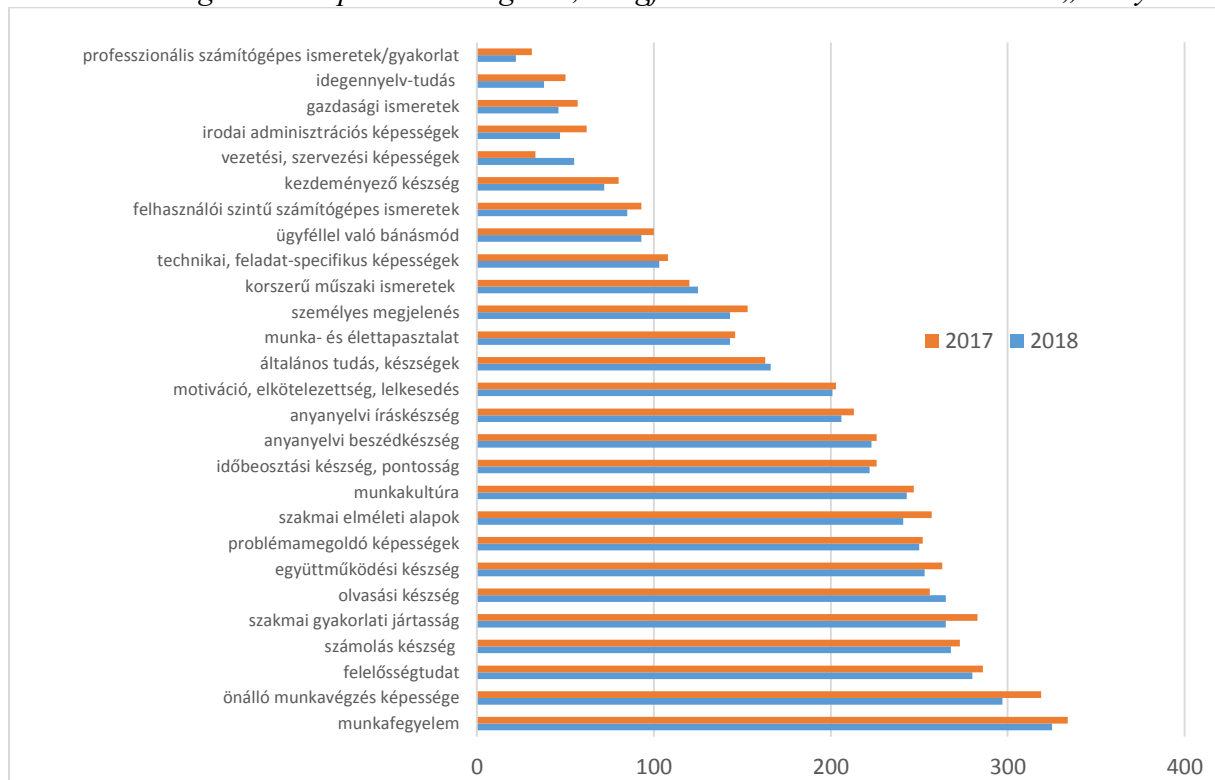
Forrás:online kérdőív

Természetesen olyan szakmákat is találunk, ahol viszont jelentős kereslet csökkenést látunk, mint például a húsipari szakmunkások, pincérek, vagy gépkezelők.

8. kérdés: Az adott munkakörökhöz (említett szakmákhoz) szükséges készségek és kompetenciák

A megjelölt készségek és kompetenciák rangsorában **továbbra is a munkafegyelmet, az önálló munkavégzést, a szakmai gyakorlatot, felelősségtudatot és számolási készséget jelölték be a legtöbben, mint prioritást.** Jól látható, hogy a munkaadók a szakmai alapok mellett az olyan alapvető pozitív tulajdonságokat helyezik előtérbe, mint az együttműködési készség, a problémamegoldó képesség, vagy épp a munkakultúra és a pontosság (6. ábra). Ezek alapján kirajzolódik, hogy e munkavállalói „erények” nagyobb figyelmet érdemelnek, tehát a kompetencia-fejlesztések során (szakmáktól függetlenül) a munkával kapcsolatos szemléletmódnak, a „munkamorálnak” elsődlegesnek kell lennie! Mindemellett a gyakorlati és elméleti jártasságok és az alapvető készségek (számolás, olvasás) folyamatos és alapos fejlesztését kell hangsúlyozni.

6.ábra: Készségek és kompetenciák rangsora, a legfontosbbnak vélt munkavállalói „erények”

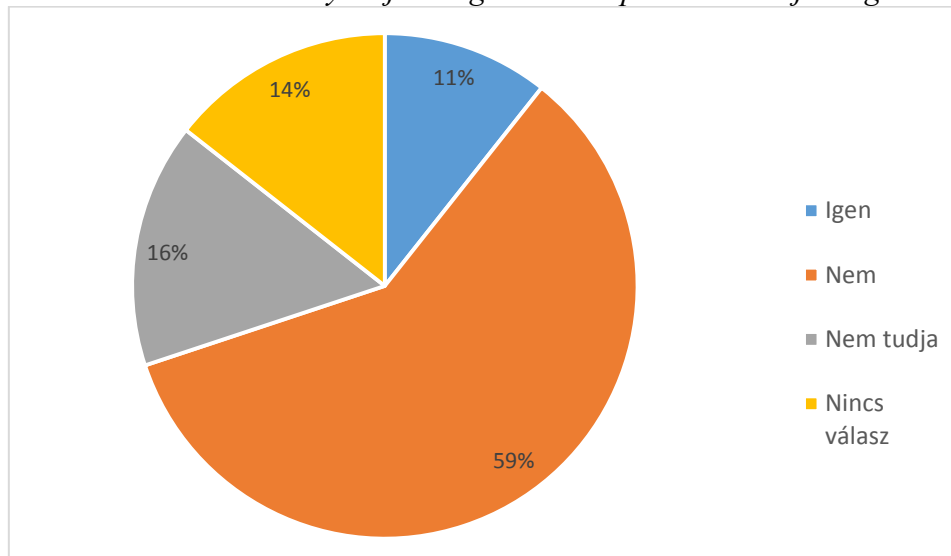
Forrás: online kérdőív

Ugyanakkor az irodai, gazdasági és idegennyelv ismeret, valamint a számítógépezői jártasság iránti igény még tovább csökkent ezzel is mutatva (a hiányszakmák listája mellett), hogy a vidéki gazdaságban inkább „termelőkre”, mintsem irodai adminisztratív dolgozókra van szükség.

9. kérdés: A munkaerő-hiányt saját dolgozóinak képzésével akarja-e megoldani?

A korábbiakkal szinte megegyezően, a vállalatok több mint fele (59%) nem a saját dolgozói képzésével akarja megoldani a jelentkező munkaerő-hiányt, illetve viszonylag sokan bizonytalanok e kérdésben (16%). Igen válasszal mindössze 11% reagált a feltevésre (7. ábra). Az üzemméret és a három fő gazdasági szektor viszonylatában korábban tapasztalt különbségek továbbra is megfigyelhetők.

7. ábra: A munkaerő-hiányt saját dolgozóinak képzésével akarja megoldani?

Forrás: online kérdőív

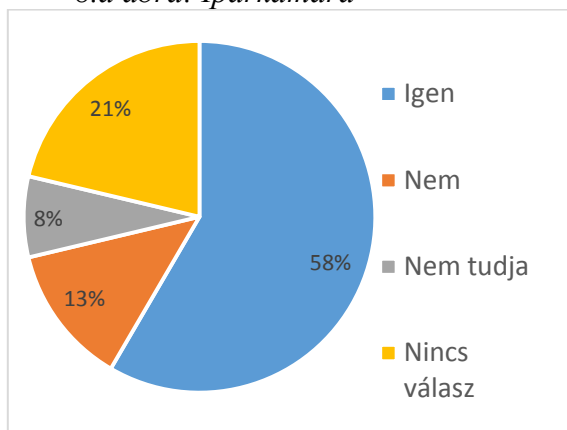
10. kérdés: A munkaerő hiányt a munkaerőpiacról kívánják-e megoldani?

E kérdésben az ipar- és agrárkamarához tartozó cégek válaszai továbbra is eltérnek egymástól. Az iparkamarai kérdezettek 21% (még több, mint a tavalyi évben; akkor 14%), míg az agrárkamaraik kérdezettek mindössze 7%-a véli úgy, hogy cégeik a munkaerőpiacról oldják meg a munkaerőhiányt. Jelenleg is kérdéseket vet fel, hogy a vállalkozók részéről miért voltak olyan sokan bizonytalanok? (8. a; b. ábra).

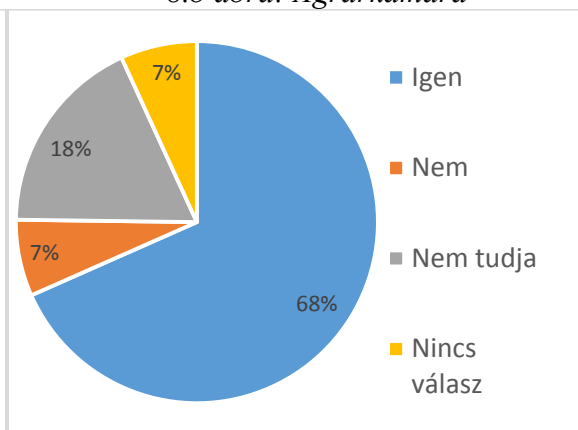
A minta átlagától jelentősen eltérő eredményeket kaptunk a legkisebb (mikro) kereskedelmi cégek esetében, ahol 37%-ban egyáltalán nem válaszoltak. Ebben a csoportban 37%-ban gondolják, hogy a munkaerőpiacról „toboroznak, viszont 18%-ban másképp kívánják megoldani a munkaerőpótlást. A legtöbben a kereskedelmi nagyvállalatok (100%) a közepes szolgáltató cégek (90%), valamint a közepes termelő cégek (78%) kívánják hasznosítani a piaci kínálatot.

8. ábra: „A munkaerő hiányt a munkaerőpiacról kívánják-e megoldani?” kérdésre adott válaszok százalékos megoszlása.

8.a ábra: Iparkamara

8.b ábra: Agrárkamara

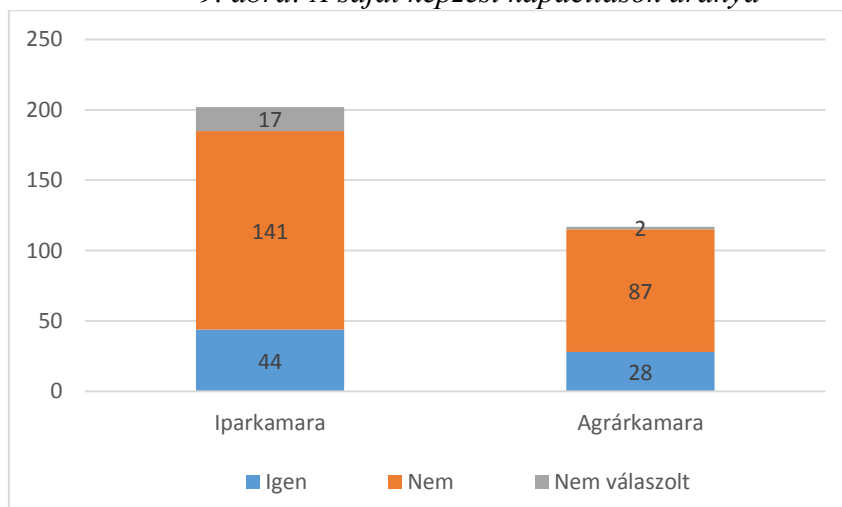

Forrás:online kérdőív

11.a Rendelkezik-e saját képzési kapacitással?

Ebben a kérdésben nem történt változás. A válaszadó cégek túlnyomó része nem rendelkezik saját képzési kapacitással. (9. ábra).

9. ábra: A saját képzési kapacitások aránya

Forrás:online kérdőív

11.b kérdés: Ha igen, milyen típusú képzésekben hány főre?

A legnagyobb számú munkavállalót a munkaköri betanításba és a hosszabb szakmai képzésbe tudnák bevonni mind az ipar-, mind az agrárkamarai regisztrációval/tagsággal rendelkező cégek. A munkaköri betanítás iránt az iparkamarai oldalról némileg mérséklődött az igény (127 főről 101 főre), **az agrárcégek esetében a hosszabb szakmai képzés iránt viszont jelentősen megnőtt; 20-ról 70 főre egy közepes méretű termelő cég „kereslete” miatt.** Egyéb jelentős eltérés nem található a 2017-es és 2018-as adatok között.

18. táblázat: A vállalható képzési típusok darabszámban és főben megadva

Képzési típusok	Iparkamara	Agrárkamara	Összesen
Munkaköri betanítás db	25	24	49
Munkaköri betanítás fő	101 (127)	100	201
Rövid szakmai továbbképzés db	15	5	20
Rövid szakmai továbbképzés fő	60	30	90
Hosszabb szakmai képzés db	18	4	22
Hosszabb szakmai képzés fő	109	70 (20)	179
Ebből OKJ tanuló szerződéses képzés db	8	4	12
Ebből OKJ tanuló szerződéses képzés fő	117	17	47
Egyéb képzés db	2	2	4
Egyéb képzés fő	43	13	56

Forrás: online kérdőív

12.a Képzési infrastruktúráját hajlandó-e bérbe adni?

12. b Képzési kapacitásaival hajlandó lenne-e más vállalatok számára képzést nyújtani?

A válaszok alapján, a képzési infrastruktúra bérbeadásának hajlandósági mutatója továbbra is alacsony.

A kérdezett cégek közül nagyon kevesen (sőt egy-kettővel még kevesebben) vállalnák a mások számára nyújtott képzést és az ezzel járó feladatokat. Csupán néhányan feltételezik, hogy az általuk folytatott betanításba, képzésbe más cégek alkalmazottait is bevonnák. A különböző képzési típusokat felsoroló kérdés alapján elsősorban a munkaköri betanítás és a rövidebb idejű szakmai továbbképzés jöhetne szóba.

19. táblázat: Mások számára nyújtott képzési tevékenység iránti hajlandóság (zárójelben a 2017-es adatok ott, ahol azok eltérnek)

A képzések időtartama	Iparkamara	Agrárkamara	Összesen
Igen, munkaköri betanítás (1 – 10 nap)	5 (6)	3	8 (9)
Igen, rapid szakmai továbbképzés (4 – 6 hét)	3	1	4
Igen, rövid szakmai továbbképzés (1,5 – 3 hó)	2 (3)	0	2 (3)
Igen, hosszabb szakmai képzés (3 hó – 6 hó)	2	0	2
Igen, hosszú szakmai képzés (0,5-2 év)	2	0	2
Egyéb (gyakorlati képzés)	1	0	1
Összesen:	15 (17)	4	19 (21)

Forrás: online kérdőív

13. kérdés: Milyen foglalkoztatási nehézségekbe ütköznek? Elbocsátás/felmondás indokai (munkáltató és munkavállaló részéről is)

A megyei munkaerőpiacra történő utalások a korábbihoz hasonlóak. A válaszok ez évben is nagyon eltérőek, de azok csoportosításával körvonalazódnak a legfőbb nehézségek. Az egyes válaszokat (nyílt végű kérdésről lévén szó) a feldolgozhatóság érdekében a legfontosabbnak ítélt problémáknak megfelelően csoportosítottuk. A kérdezettek válaszai alapján a következő problémátényezők különböztethetők meg:

- Munkaerő- és kompetenciahiány

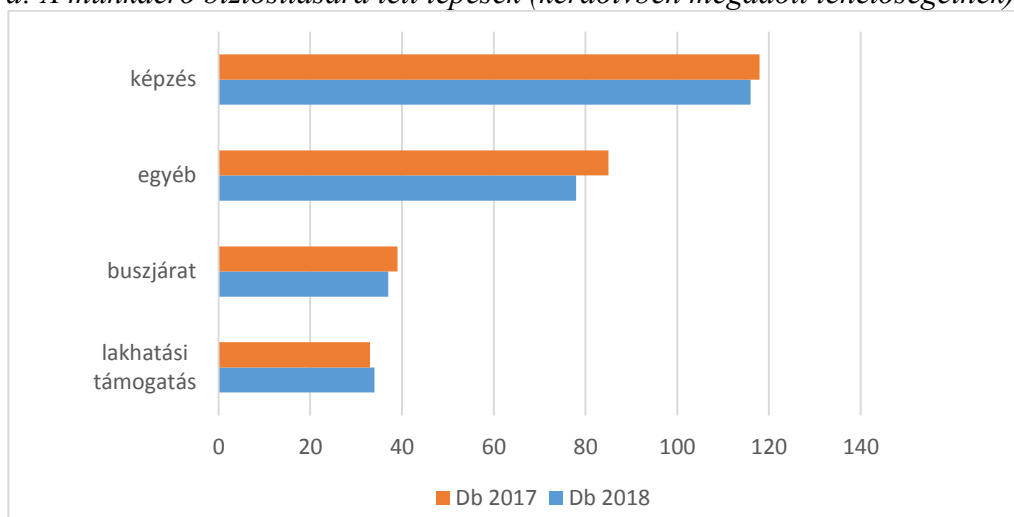
- *Munkavállalói felmondás*
- *Nem megfelelő munkamorál, rossz szemléletmód*

A válaszadó csoportok és a problémák megjelölése között szignifikáns összefüggést nem lehet kimutatni. A felsorolt indokok lényegében ágazatoktól és mérettől függetlenül jelentek meg a rögzített válaszokban. A munkaerő- és kompetenciahiány, a felmondás (külföldi munkavállalás), valamint a munkamorál negatívumai, mint foglalkoztatási nehézségek nagyságrendileg hasonló arányokban jelennek meg a válaszokban.

14. kérdés: Milyen intézkedéseket tesz / tenne a munkaerő biztosítására?

Az intézkedések terén csupán minimális változások vannak, a kérdezett munkáltatók **továbbra is főként a képzést vélik olyan intézkedésnek, amely biztosíthatja az adott cégnél dolgozók megőrzését.** 116 fő jelölte meg a képzést. Ennél jóval kevesebben 37-en, illetve 34-en jelölték meg a buszjárat működtetését és a lakhatási támogatást, mint segítő intézkedést, amelyet a munkaerő biztosítása érdekében tesznek (tennének). Az egyéb intézkedési lehetőségeket 78-an választották. A béreket és azok emelését, vagy a béren kívüli juttatásokat (étkezési támogatás, cafetéria) tartják a legjobb motivációs eszköznek. Kamarák és mintacsoportok szerinti bontásban lényegi különbségek, vagy összefüggések nem tárhatók fel, a válaszok a minta egészére nézve értelmezhetők (10. ábra).

10. ábra: A munkaerő biztosítására tett lépések (kérdőívben megadott lehetőségeinek) arányai

Forrás: online kérdőív

15. kérdés: Alkalmaz(na)-e rugalmas foglalkoztatási formát?

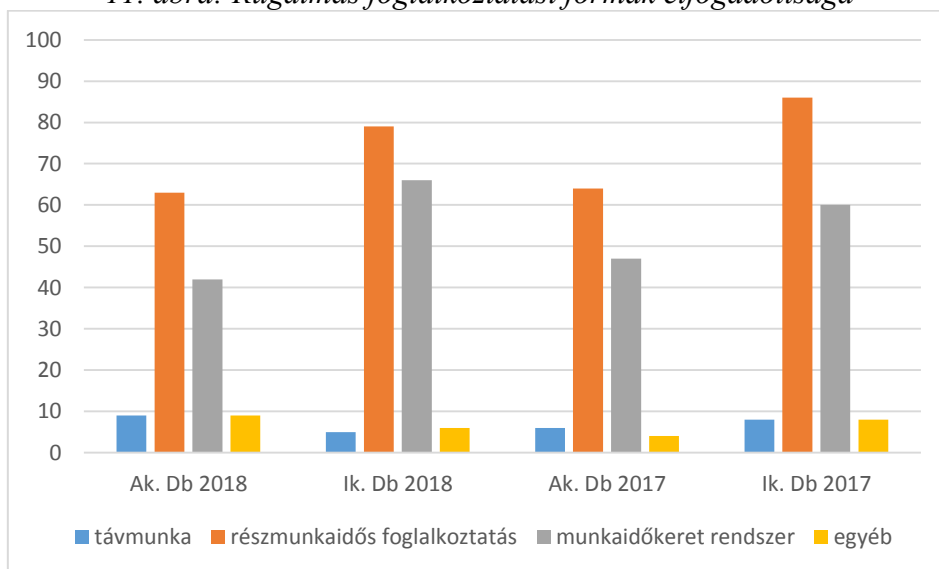
A távmunkát jelenleg is csak nagyon kevesen preferálják, mindössze 14 válaszadó alkalmazza (alkalmazná) ezt a formát. Ezzel ellentétben sokan; 142-en támogatják (támogatnák) a részmunkaidős foglalkoztatást, valamint 108-an a munkaidőkeret-rendszer bevezetését. A távmunka alacsony aránya annak is köszönhető, hogy a vidék gazdaság szereplőinek tevékenységében kevés olyan lehetőség adódik, ami lehetővé tenné ezt a foglalkoztatási formát (gondoljunk arra, hogy kecskeméti vállalkozások nem szerepelnek a megkérdezettek között).

Ugyanakkor más megközelítésben a vidéki települések számára fontosak lehetnek a távmunkások, akik az olcsóbb és kedvezőbb lakhatási valamint egyéb megélhetési költségek miatt potenciális lakosok lehetnek megállítva ezzel a vidék elnéptelendését.

A rész-munkaidős foglalkoztatás magas elfogadása pozitív (33,8 %-a vállalkozásoknak élne vele), különösen a munkaerőpiacra visszatérni készülőkhöz számára lehetne ez fontos (pl.: kisgyermekes édesanyák) lehetőség. Sajnos a gyakorlatban mégis kevés az ilyen formában meghirdetett álláslehetőségek száma (különösen egy USA-val történő összevetésben), ami némi ellentmondásra utal a felmérés eredményeiben.

A 2018-as eredményekben a 2017-esekhez képest érdembeni hangsúlyeltolódás nem látható.

11. ábra: Rugalmas foglalkoztatási formák elfogadottsága

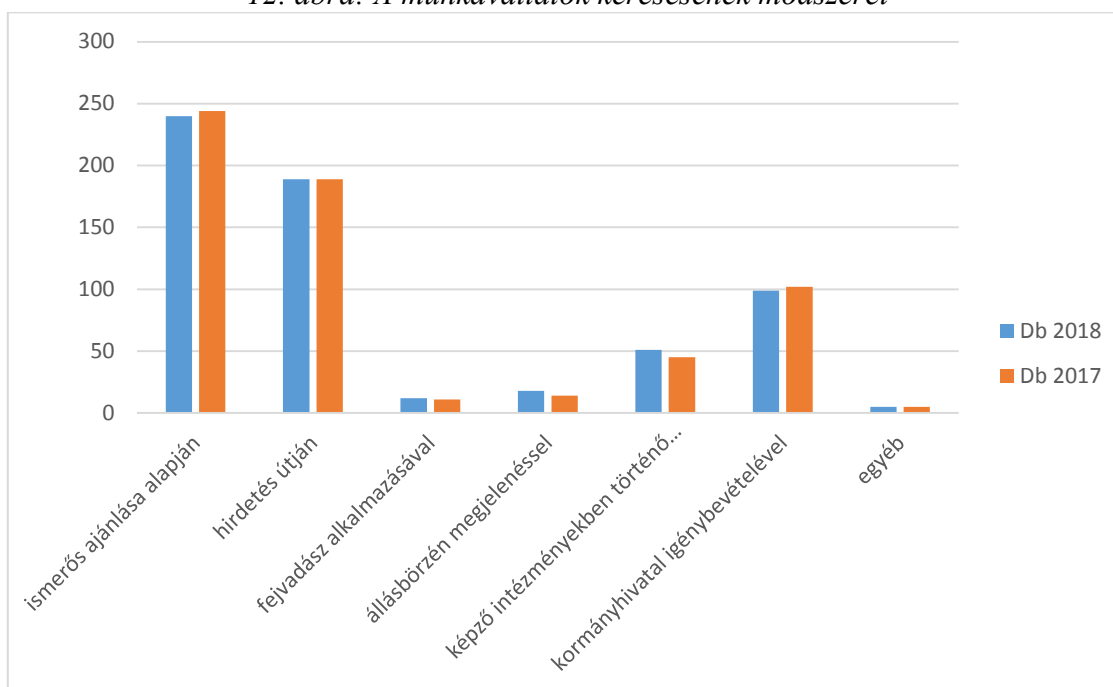

Forrás: online kérdőív

16. kérdés: A munkakör betöltéséhez használt módszerek

Az egyes cégek munkatársaik kiválasztásakor továbbra is legfőképpen ismerősök (75%) ajánlásait vagy hirdetések szövegeit (58%) veszik figyelembe (12. ábra). A válaszok szerint tehát a munkáltatók (a hirdetések is megelőző arányban) még mindig egyéni kapcsolatok alapján töltik be a legtöbb álláshelyet. Közel 100 vállalat szerint a kormányhivatal is fontos szerepet kap, mint „munkaerőközvetítő”, 51 cég a képző intézményeket is megjelölte. Ez utóbbi némileg magasabb szám, mint a tavalyi érték

12. ábra: A munkavállalók keresésének módszerei

Forrás: online kérdőív

4. Összefoglalás

A kérdőívezés eredményei alapján látható, hogy a vállalkozások munkaerőpiaci elvárásai és igényei nem módosultak radikálisan a 2017-es évhez képest. Ennek oka egyértelműen az, hogy a két felvétel között eltelt időben nem változtak meg érdemben a külső körülmények sem, gondolunk itt elsősorban a szabályozási és a gazdasági környezetre. A hiányszakmák listájában minimális, inkább a sorrendet érintő változásokat sikerült kimutatni. A munkaerő toborzás módszerei és az ehhez kapcsolódó alkalmazási és juttatási rendszer megítélésében sincs jelentős eltérés. A képzési lehetőségek bérbeadása, vagy szolgáltatásként való nyújtása tekintetében is alapvetően a 2017-es számok köszöntek vissza a megismételt felmérésben.

A változások tehát inkább egyfajta hangsúlyeltolódásként értelmezhetők, melyek például az EU támogatásból megvalósuló projektek előrehaladásához kapcsolhatók. Míg a költségvetési ciklus elején a projektek tervezése és kidolgozása zajlik, addig annak közepén a nyertes pályázatok fizikai megvalósítása kezdődik meg egyre nagyobb számban. A magyar sajtóosságokat tekintve ezek között jelentős számban találunk helyi kormányzati, vagy ahhoz áttételesen köthető beruházásokat, melyek általában építőipari kivitelezést is magukban foglalnak. Ez lehet például a hiányszakmák listájában bekövetkezett átrendeződések hátterében is, gondolunk itt például a kőművesek iránti igény megnövekedése. Ugyanakkor más az építőiparhoz (is) kapcsolható foglalkozások is a legkeresettebbek között vannak, mint például a villanyszerelők, vagy a vízszerelők.

Végül az elvárt kompetenciák tekintetében sincs jelentős változás, azonban ez nem is meglepő, hiszen ezek módosulásához jelentősen nagyobb időtávra, és lényeges a gazdasági (új iparágak meghonosodása) és technológiai (új technológia, új termelési rendszer bevezetése) környezetben bekövetkezett gyökeres változásokra van szükség.